

Govor mil. kneza bil je sprejet z velikim navdušenjem. Navzoči so slov. državni poslanci: Kranjski: Kljun in Povše. Goriški: dr. Gregorčič. Štajarski: Vošnjak, Robič, deželni: dr. Srnec in Jerman.

Volitve v okrajni zastop Ptujski.

Volitve v okrajni zastop Ptujski so razpisane, veliki posestniki volijo dne 16. julija, občine dne 23. julija, vsaka skupina po deset zastopnikov. Volitev ni nobena brez pomena; posebno imenitne pa so volitve v okrajni zastop.

Okrajni zastop Ptujski izda na leto blizu 70.000 gld. za ljudske šole, gimnazijo, ceste, mostove, popraviljanje Dravine struge in druge potrebščine okraja. Ti izdatki pokrivajo se z nakladami, katere vplačujejo vsi posestniki z dačo in katerih visokost določuje leto za letom okrajni zastop.

Kmečki posestniki, ki plačujejo največ dače ali štibre, morajo se tedaj najbolje brigati za te volitve v okrajni zastop! Če dobro volijo, bodo sami odločevali, koliko procentov naklad se bode na leto pobiralo, bodo sami odločevali, kako in za kaj se naj naklade v okraji porabijo; ako si izvolijo jerobe, bodo morali molčati, gospodarili bodo ti. Mogoče je celo, da se odpravi spet ta ali ona okrajna cesta s tihoma in se nje vzdrževanje naloži občinam na rame. Kmečki posestniki pa še imajo mnogo drugih vzrokov, da so pri bodočih volitvah jako previdni, stalni ali zložni.

Mesto Ptuj hoče okraju hrbet obrniti, ono se hoče ločiti in biti iz cela za-se. Potrebno postavo je deželni zbor sklenil, pa ona ni dobila cesarskega podpisa. Ptujčani ne bodo mirovali! Ako pa se njim dovoli ločitev, potem mora okraj, potem morajo posestniki posestev, zunaj mesta nositi sami vsa bremena za ceste, mostove in druge potrebščine okraja.

Okrajni zastop ima v tej zadevi tehtno besedo; ako ima mesto večino v okrajnem zastopu, bode se ta izreke za ločitev, bode ločitev podpiral in za njo glasoval; ako imajo kmeti večino, bodo pretečo nevarnost s svojimi glasovi lahko odrinili! Mesto varuje pazljivo svoje pravice, bremen ne mara; mesto ima že več let svoj poseben šolski svet, toda v okrajnem šolskem svetu zapoveduje še sploh slovenskim šolam večina mestu Ptuj prijaznih gospodov.

Ali ni to najboljši vzgled, kako se imajo kmečki volilci obnašati, kako je njim postopati? Že bodoči deželni zbor sklenil bode gotovo postavo, s katero se bode celi okraj razdelil v zdravniške kroge, tako zvane sanitetne distrikte, po katerih se bodo nastavili plačani zdravniki. Te zdravnike bode moral plačati gotovo okraj

sam; ti stroški pa ne bodo neznatni, ker na meravajo nastaviti 8 do 12 zdravnikov.

Okrajni zastop bode imel tu posredovati, da se okraj pametno razdeli, da se ne nastavi ne preveč, ne premalo zdravnikov, da se tem odkaže pravi kraj za stanovanje, da se občinam ne naložijo preveliki doneski. Mesto Ptuj ima tu druge interese, druge želje, nego njih ima okraj. Kmalu začele se bodo delati priprave za vceenjevanje posestev ali zemljišč, da se določi zemljiški ali gruntni davek. Za ta posel se pred leti ni briga ne okrajni zastop, ne občine; cenili so bili sami tuji; nasledke te naše brezbriznosti občutimo zdaj pri dači ali štibri. Ali se bomo vendar enkrat spametovali? Čas bi že bil!

Danes povedal sem le tri imenitne vzroke, katere mora vsaka občina Ptujkega okraja, pa tudi vsak kmet, veliki posestnik pred očmi imeti pri bodoči volitvi v okrajni zastop; drugokrat povem še nekatere druge! Volilec.

Gospodarske stvari.

Krt in krtnje.

Ni menda živali, o kateri bi človeštvo toliko krivega in napačnega mislilo, ni menda tako koristne živali, kateri bi človek toliko krivico delal, kakor ravno krtu. In vendar nam krt v zelo veliki meri koristi, vendar nam je njegova delavnost neobhodno potrebna, neprecenljiva in tudi nenadomestljiva. In kakšno hvalo pa dobi za to svojo koristno delavnost? Človek ga preganja kakor največjega svojega sovražnika. Uprašamo se sedaj, kje je vzrok tej žalostni prikazni? Odgovor: Ker krt ne izvršuje rečij, katere bi nam bile zelo škodljive, ako bi jih delal, a ne dela jih on, ampak izvršujejo jih druge živali, katere pa človek pusti pri miru. Dalje ker njegovo koristno in potrebno delavnost ob enem spremlja tudi marsikaj za človeka neprijetnega, kar pa je le bolj površno in brez pomena. Očividno je, da sta ta dva vzroka, ktera sem tukaj navedel, le malenkostna. Pravi vzrok, zakaj človek krta tako preganja, je nevednost in lenoba človeška.

Človek pravi, da se krt živi o koreninah raznih rastlin in dreves. A moti se; ne krt, ampak tako zvana povodna podgana (Wasser-ratte) je rastlinske korenine, žival, ki je krtu jako jednaka in si tudi dela take podzemelske pote in brloge kakor krt. A razlikuje se od krta, da ima daljši rep in nima rilca, ampak bolj ploščasto glavo in kratek gobec. Tedaj ta povodna podgana je rastlinske korenine; krt bi jih ne mogel, ker ima takšne zobe in takšen želodec, da rastlinske hrane niti prebavljati ne bi mogel, isto tako, kakor mi lesa ali pa slame jesti ne močemo. Dalje pravijo ljudje, da krt,